

באיך תערוג

פנינים על פרשיות השבוע וליקוטי ענינא דיומא
מרבן של ישראל מרן הגראי"ל שטיינמן שליט"א

בס"ד | גליון 218 | שנה ד' | פרשת ראה | שנת תשע"ז

פניני הפרשה

חדלי ביטחון, נצרכים לסימן' או לסמוך על משה רבנו, כדי לעודד הבטחון בה'

כי אתם עברים את הירדן. פרש"י, נסים של הירדן יהיו סימן בידכם שתבאו ותירשו את הארץ. על אף שהיו להם ניסים בקריעת ים סוף, מ"מ צריכים סימן אחר, משום שהמצב של דור הנכנסים לארץ, היה, שהם היו חדלי ביטחון בה'. ובכל זאת משה רבנו נותן להם סימן מהניסים שיחוו בירדן, שזהו יהא בידם לסימן שיצליחו.

בזמן שחזרו המרגלים היה עליהם "טענה" שלא בטחו בה' [והחקקו למצוא סימנים בארץ כנען היכן להיכנס וכו' וכו']. וכאן נתן להם סימן, כדי לעודד הבטחון. ויתכן, שכיון ש[אז] היו יכולים לסמוך על משה רבנו, שדבריו יהיו במקום סימן. [וא"כ גם] זה גופא, שמשאמר להם [עכשיו], שהניסים שבים הם יהיו לסימן, על כן זה היה לסימן. אבל מצד הבטחון בה', היה די לסמוך על משה רבנו.

בכיבוש אר"י, ראו שזהו הכל מעשה ה'

כי יכרית ה' אלקיך את הגוים. הלשון: כי יכרית ה', משמע שהכרתת הגוים בא"י, מתייחס לגמרי להקב"ה.

וצ"ב, דאף שכל מה שהאדם עושה, זה בסיוע הקב"ה. מכל מקום דברים שעושים בבחירה, מתייחסים לעושים. [ההורג אדם אינו יכול להיפטר בטענה שזה מתייחס אל השמים, והוא לא עשה כלום].

וצ"ל, כיון שכבוש ארץ ישראל היה לגמרי שלא בדרך הטבע. אמרו, עלינו לשבח ונפלה חומת יריחו. השלכת אבני אלגביש משמים. הצרעה שהזיקתם. לכן לא מייחסים כלום מהכיבוש לבשר ודם, אלא לה' לבדו.

איסור דבל תוסיף

שם, לא תסף עליו. פרש"י, ה' טוטפות בתפילין. ה' מינין בלולב. ד' ברכות בברכת כהנים. ובספרי כתוב עוד, ומנין שאם פתח לברך ברכת כהנים, שלא יאמר הואיל ופתחת לברך, אומר: ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם? ויל"ע, האם בל תוסיף דוקא בנוסח הכתוב בתורה, כמו המובא בספרי, כי בנוסח אחר אינו מענין הברכה הכתובה, או כל הוספה בברכה אסורה?

עוד יל"ע, למאי דקיי"ל סוטה לח. ברכת כהנים צריך לאומרה בלשון הקודש, האם במוסיף בשאר לשונות עובר איסור? עוד יל"ע, זר שיברך ד' ברכות האם יעבור בבל תוסיף, מכיון שלא מקיים מצוה, לא יעבור בבל תוסיף. אפילו אם אין לזר איסור תוס' שבת קיה:

כשגרגם ברוחניות היזק ע"י מעשיו נחשב שהוא עשה

"לא תעשון כן לה' אלקיכם" פרש"י אלא שלא תעשו כמעשיהם ויגרמו עונותיכם למקדש אבותיכם שיחרב.

לפי"ז בכל עבירה שעושים צריכים לעבור בלאו נוסף דלא תעשון כן לה' אלקיכם שהרי העבירה גורמת שהמקדש יחרב. החת"ס בשו"ת יור"ד סימן רס"ז מעיר דבשבת ק"נ ב' כתוב דאיסור הגרמת מחיקת השם שרי נמצא דס"ל לש"ס דילן דא"א לפרש לשון לא תעשון על גרמא בעלמא ואיך נפרש שלא יגרמו חורבן ביהמ"ק עי"ש.

ויש לחלק בין גרמא גשמית לבין גרמא רוחנית וכשגרגם ברוחניות היזק ע"י מעשיו נחשב הכל על חשבוננו שהרי במציאות הוא עשה חטא, וכיון שע"י חטאו יצא ההיזק זה נחשב שהוא עשה ההיזק משא"כ בגרמא גשמית דאם לא נייחס אליו הרי הוא לא עשה כלום.

כשרות לכלל ולפרט

בשיחה לסיום השמיטה שע"י שארית ישראל (הנוכה תשס"ב) אמר רבנו בתו"ד:

הוספות והערות לגליונות קודמים

הנה כידוע בחוץ לארץ בעיירות בדרך כלל לא היה שחיטה של כל המדינה אלא בכל עיר היתה שחיטה ובכל עיר היו אנשים שרצו לאכול דוקא על טהרת הכשרות, אבל אם אחד קנה עוף והיה צריך לפתוח את העוף ולפעמים היתה מתעוררת איזו שאלה אם שבורה או למשל שהיה חסר מרה או כל מיני שאלות שהיו היו הולכים למורה הוראה.

והמורה הוראה אם היה רואה למשל שיש לפניו אדם עני מאד כאשר היה פתח להקל היה מיקל לו אבל מי שהיה יותר ירא שמים לא היה רוצה כ"כ את הקולות. אנהנו מוצאים בפוסקים סיבות שאפשר להקל, כגון הפסד מרובה כבוד שבת והכנסת אורחים וכד' אך זה הכל קולות בגלל שאין ברירה כי המצב בכלל ישראל היה מאד קשה, וכמדומה שבגליון מהרש"א מביא... מה זה נקרא הפסד מרובה כמו שיווי של קורקבן ומה זה קורקבן היום זה ממש מגוחך אם יאמרו שקורקבן זה הפסד מרובה שהרי זה סכום זעום מאד אבל אז זה היה נחשב הפסד מרובה, והעניינים היו באים והיו מקילים להם בגלל שזה הפסד מרובה

אמנם בכלל ישראל בדרך כלל היו שומרי תורה ומצות, אבל היו אנשים פשוטים ואם הרב אומר שכשר אז כשר רק היו יחידים יחידים מאוד יר"ש שלא רצו לסמוך על הפסד מרובה וכל מיני קולות, אבל אצלנו היום ברוך ד' נשתנה המצב אין מצוי שכל אחד ילך עם העוף שלו לשוחט לשחוט, ואח"כ ישאל את המורה הוראה בדרך כלל זה בא עם כל הציבור שהתרו בו ברוך ד' וכן שביעית אי אפשר שכל אחד יעשה לעצמו אלא צריך להיות מאורגן דרך ציבור, וכאשר זה מאורגן דרך צבור אי אפשר להשתמש בקולות שהרי בצבור כלולים כולם וגם אלה שאינם רוצים להשתמש בקולות, ואי אפשר לאמר לך יש קולא ולך לא. ממילא בודאי שהיה צורך גדול מה שהשתדל מרן ראש הישיבה זצוק"ל והגאב"ד רבי חיים שאול קרליץ זצוק"ל וכן יבלחט"א מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א [וצ"ל] שפועל עד כמה שאפשר שיהיה בתכלית ההידור בלי קולות ובלי היתרים רק מה שמותר באמת בלי הפסד מרובה ובלי קולות אחרות ובזכות זה שבכלל ישראל באמת שמרו את השמיטה הרבה.

- סיפר רבנו פ"א בא א' לבקש ממנו סמיכה מהגרש"ז ריגה והתחיל לבחוננו ושאלו מה דין פלוני, ואמר שאינו יודע. והוסיף לשאול על עוד דין ולא ידע. ושאלו כמה חורים צריך להיות בקורקבן כדי לפוסלו. והשיב שלש... [והדין בשו"ע יור"ד סי' מ"ט סעי' א הקורקבן יש לו ב' עורות, ניקב זה בלא זה כשרה עד שניקבו שניהם זה כנגד זה, אבל אם נקבו זה שלא כנגד זה כשרה].

מיתת בית דין על ידי שעושהו טריפה

ובערת הרע מקרבך. בבא קמא דף נ"א ע"א, בית הסקילה היה גבוה שתי קומות, ותני עלה וקומה שלו הרי שלש, ואי סלקא דעתך יש חבטה בפחות מעשרה, למה לי כולי האי, ולטעמיך נעביד עשרה וכו'.

חזינן מזה, דלקיים דין מיתת בית דין, סגי בדחיה שיוכל על ידי זה להיות טריפה, ושמעינן מהכא, דגם עצם הדבר שעושהו טריפה, יש בזה קיום המצוה דמיתת בית דין. ונפקא מינה, להיכא שיועדים שאי אפשר לקיים בו יותר מלעשותו טריפה, דחייבים לקיים בזה המצוה דמיתת בית דין, דהיינו לעשותו טריפה.

ומכל מקום, זה ודאי דאם לא מת על ידי הדחיה רק נעשה טריפה דיש מצוה לסוקלו, הוא מעיקר דין חיוב מיתת בית דין, דאי כשנטרף כבר קיים המצוה, ומה שממיתין אותו אחר כך כבר אינו מעיקר החיוב מיתה, אם כן למה טריפה חייב מיתת בית דין, הא אם נטרף לא שייך קיום מצות מיתה, ומאי שייך לדון לגמור דינו למיתה, הא טריפה כאילו כבר מת, ועל כרחך דחייבים נמי להמיתו ממש מעיקר הדין. ואין לומר דחייב רק מדין ובערת הרע מקרבך, כמו שפסק הרמב"ם פ"ב מהלכות רוצח ה"ט, דהא מ"מ צריכין להמיתו בארבע מיתות, הרי דה מדין מיתת בית דין. [המשך מדברי רבינו]. (אילת השחר בבא קמא דף נ"א ע"א ד"ה ולטעמך)

בגליונות השנים עברו כתבנו אודות הגאון הגדול רבי אברהם פאם זצ"ל שיום היארצייט שלו הוא כ"ח אב תשס"א ונביא כאן מדברי הספד רבנו עליו | אינני ראוי להספיד. ורצוני רק לומר דבר זה, מה שחז"ל אומרים כל מי שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו, וידוע לכל מי שהכיר אותו, כי הוא ה' אדם יוצא מגדר הרגיל בזה שהיתה רוח הבריות נוחה הימנו, הייתי אצלו שתי פעמים, וההרגשה היתה שהוא בן אדם שיש לו "אהבת הבריות", ובמדה עצומה רוח הבריות נוחה הימנו. והרי מה שחז"ל אומרים כי מי שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה הימנו, בודאי שזה כך בלי שום ספק. וה' ניכר במיוחד אצלו העונה, ואינני ספדן, רק מה שבקשו לומר את מה שראיתי, וזה מה שראו, שהאדם הזה ה' אוהב ישראל! עם ענוה עצומה, לכל אהל. ומה שצריך בעיקר בהספד זה להתלמד את המדות טובות, והרי יש את המדות טובות האלה מה ללמוד מיהודי, שכל ימיו ה' מוכר לאדם שה' מטפל עם הרבים, עם אהבה מופלגת, וכל אחד הרגיש שהוא ידיד טוב שלו, וזוהי מדה שאין לשעה מהמדות טובות הכי גדולות, וכן ללמוד את הענוה שלו ויעזור ה' שנתלמד מכל המדות שלו. ובפרט עכשיו זה זמן שצריך במיוחד להתחזק בו, היות זה קרוב לימים נוראים, קרוב לראש השנה, ועכשיו זה זמן שצריך במיוחד רחמי שמים, שהרי ידוע לכל אחד האיך שמדת הדין שולטת כ"כ בימים אלו. כמעט אין לך יום שאין קללתו מרובה, כמעט יום יום צרות רח"ל, בין מהגויים, בין סתם תאוונת דרכים, וסתם מחלות, הרי זה מצב נורא! שצריך רחמים גדולים מאד. הלואי שהקב"ה יעזור שנתחזק ונלמד מהמדות הטובות, להתחזק באהבת הבריות, להתחזק בענוה, ובכל המדות טובות, ובזכות האמת, הקב"ה יעזור שתהי' הגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

כונה להוציא

כשאחד מברך ברכה כגון בורא פרי העץ אמר' דבסתמא דעתו על כל מה שלפניו גם בלי כוונה מפורשת. אך יש להסתפק כשרוצה לאכול דבר שהוא ספק העץ או שהכל, וברוך קודם לכן העץ על איזה דבר וכן שהכל, האם ממילא נפטר גם הדבר הזה, או דילמא היות והוא ספק לאיזה ברכה הוא משתייך, לא שייך לומר דבסתמא הוא נכלל בברכות שבירך, ורק כשיכוין עליו להדיא יועיל. ועוד יל"ע בנמצא לפניו רק שמכוסה באיזה דבר אם זה ג"כ כלפניו ונפטר בסתם, או לא. (שם)

השונה מים לצמא מברך שהכל אך אם אינו צמא אינו מברך. והנה המברך שהכל על איזה דבר ובדעתו לפטור כל מה שלפניו והיה לפניו גם כוס מים אך בשעת הברכה לא היה צמא, ואחרי זמן נהיה צמא יש לדון אם נפטרו המים בברכת שהכל שעשה מתחילה, היות שבשעה שבירך שהכל לא היה צמא נמצא שלא היה לו אז חיוב ברכה עליהם ורק עכשיו נתחדש לו חיוב ברכה על המים כשנעשה צמא ואיך יפטרו בברכה הראשונה וצ"ע. ואמנם בברכת המצות כגון בהפרשת חלה שייך לברך גם קודם שבא החיוב לעולם דכשגלגל עיסה ובירך על הפרשתה יכול לפטור בברכה גם עיסות הבאות שעדיין לא נילשו ולא חל חיוב עליהם

על המחיה

ועל המחיה ועל הכלכלה יש שלא גורסים בחתימת הברכה ועל הכלכלה וי"א ועל הכלכלה אם צריך. [וכמדומה שכן נוהג רבנו ועי' ארחות רבנו ח"א עמ' קע"ב מנהג החזו"א והקה"ן] אמנם בתחילת הברכה הרי אומרים על המחיה ועל הכלכלה ומ"ש בחתימה? וצ"ב מאי נ"מ בין מחיה לכלכלה ומה מוסיפים באמירת על תנובת השדה.

ברכה על דבר המזיק

כתב רבנו בכת"י: בספר חשוךי חמד דן בחולה סכרת שאכל עוגה אם חייב בברכה, ומביא לחלק בשם מרן הגרי"ש בין ברכה אחרונה דצריך כזית וזה סכנה ועובר על ונשמרתם לנפשותיכם ואין לברך כמו באכל דבר איסור, אבל ברכה ראשונה דחייבים על כל שהוא יברך דזה לא מסכן אותו, עכ"ל.

ועלה בדעתי להעיר דאע"פ דכשאוכל משהו חייב מ"מ כשאכל הכל כה משהו מזיק לו, אמנם אם אמרינו דעל מה שיש משהו דאין מזיק חייב לברך יש סברא דגם על כזית צריך לברך כיון דכל גרגיר מצד עצמו אינו מזיק, נמצא דאכל כמה חתיכות שכל א' מצד עצמו אינו מזיק, ולא דמי לאוכל סם המות דודאי לא יברך כיון דכל חלק ממנו אינו ראוי לאכילה, ואין לו שם אוכל, אבל כאן כל משהו בפנ"ע שם אוכל עליו, וא"כ אכל כזית נמי חייב לברך מחמת דאם יש הרבה אוכל דכל הרי כל משהו בפני עצמו אסור, אלא אפילו לר"ל דח"ש מותר מן התורה, מ"מ מדרבנן אסור ומלבד זה לא דמי דהתם גם לר"ל זה דבר שאסור רק גזה"כ דלא מחייב על פחות מכזית, אבל כאן דהטעם הוא משום דחייב ועל דכל א' בפנ"ע אינו בכלל דבר מזיק, ומצינו כע"ז ברעק"א בתשובות סימן ע"ו לענין שבועה על נבילה דחייב על חצי שיעור שכתב דאינו חייב אלא באכל חצי שיעור אבל כשאכל שיעור שלם לא ומדייק כן מלשון הרמב"ם ע"ש, הרי דאפי' שבשעה שאכל ה' עובר על איסור שבועה מ"מ אח"כ כשזה מצטרף לכזית נמצא למפרע שלא עבר.

והאריך בזה בקהילות יעקב שבועות סימן י"ח, אמנם בתוס' הרא"ש שבועות כ"ד ב' מבוואר דאם יאכל כזית חייב ולדבריו סברא זו אינה וא"כ גם בעניניו י"ל דיכול לברך על משהו אע"פ שכשימשיך ויאכל הרבה נמצא שהכל ה' אוכל מזיק.

בורא פרי העץ

בשו"ע סימן רי"א סעיף ג' הביא לפניו דבר שברכתו בורא פרי העץ ודבר שברכתו שהכל בורא פרי העץ קודמת וכו'. והנה זה דוקא כשהביא לפניו את שני הדברים, אבל אם הביאו לפניו דבר שברכתו שהכל אע"פ שידוע דתיכף יביאו לו דבר שברכתו בורא פרי העץ אין צריך להמתין כדי להקדים לברך על פרי העץ. ויל"ע בכהאי גוונא שרוצה לאכול מאכל שברכתו בורא פרי העץ ומאכל שברכתו שהכל רק בשביל להוציא איזה

מאכל שמסופק מה ברכתו דבזה י"ל דאע"פ שאין לפניו עדיין המאכל שברכתו בורא פרי העץ מ"מ כיון דע"כ עומד להביא אותו צריך להמתין ולהקדים לברך עליו. וכן יל"ע בכהאי גוונא ששני הדברים נמצאים לפניו אם אפשר לסלק מהשולחן המאכל שצריך לברך עליו העץ ולברך שהכל ורק אח"כ יברך העץ.

הגר"מ סולובייצק זצ"ל העיר להתבונן דהנה פרי העץ חשוב מפרי האדמה בברכתו ובטעמו והרי שניהם גדלים מהאדמה, ומה דגידול פרי העץ עובר ג"כ דרך ענפי האילן זה עושה את כל החילוק, והדבר מפליא ועוד דהא מים הולכים רק למקום נמוך ובאילנות אפי' בהרים הגבוהים המים מגיעים עד לראש האילן.

בורא נפשות

בשו"ע סימן ר"ז נפסק דברכת בורא נפשות חותמים בלא שם ברוך חי העולמים. והמשנה ברורה ס"ק ה' מפרש שי"א שהיא מטבע ארוכה וי"א שתיקנו בה מטבע קצר בלא חתימה ולכן טוב שיחתום אבל בלא שם, ודעת הגר"א לחתום בה בשם כמו שמוזכר בירושלמי ומ"מ העולם לא נהגו כן עכ"ל.

ואע"פ שבלא הוכרת שם אינו זה ברכה נמבואר בשו"ע סימן רי"ד זה שבח ומצינו בברכת ברוך שאמר שחלק גדול של הברכה הוא לפני שאומרים שם ומלכות, והגר"ר שמחה זעליג זצ"ל העיר היכן צריך השומע לענות אמן על ברכת בורא נפשות, דממ"ל אם תיקנו בה מטבע קצר הרי הברכה נגמרת לפני שאומר ברוך חי העולמים וא"א לשהות ולענות אח"כ ואם תיקנו בה מטבע ארוך הרי צריכים לחתום בשם ומלכות ואז לענות אמן. [א"ה וראה הליכות שלמה תפילה עמוד רצ"ג ומה שהביא גם בשם הגאון בעל האגרות משה]

וכשאמרתם הדברים לפני הגרי"ז זצ"ל הוא שתק, ואח"כ שמעתי שאביו הגר"ח זצ"ל בסוף ימיו ה' נמנע מלאכול דברים שיצטרך לברך עליהם ברכת בורא נפשות דחשש לדעת הירושלמי שצריכים לחתום ולא רצה לשנות המנהג שלא לחתום.

והנה הביאור הלכה סימן רט"ו סעיף ד' כתב על הדין דהמברך ברכה שאינה צריכה אסור לענות אחריו אמן דמ"מ נראה דאם אחד נוהג כאיזה דעה ואותה דעה לא הודחה לגמרי מן הפוסקים כגון מי שמברך בא"י חי העולמים כדעת הירושלמי וכו' עכ"ל. והעירו שהרי בלא"ה שם עונים אמן לכו"ע אלא משמע דס"ל שלא עונים וכטענת הגר"ש זצ"ל.

והנה בצעם הטענה דאם לא צריך לחתום הרי זה הפסק יל"ע שהרי ברוך חי העולמים זה ג' תיבות, ועי' משנה ברורה סימן קכ"ד ס"ק ל"ד דנחלקו הפוסקים אם שיעור תוך כדי דיבור הוא ג' תיבות או ד' תיבות, ועי' דברי יחזקאל סימן כ"ז ענף ג' אם מחשבין את מנין האותיות לדין דתוך כדי דיבור.

גלגל החזור בברכות

כתב הגר"ב צ"פ פלמן זצ"ל: דיני קדימה בברכות, קי"ל שאם ברכותיהם שוות החשוב קודם, ולכן אם יש לפניו מין שבעה הרי הוא קודם לכל אפילו נגד חביב, ואם ב' המינים הם ממין שבעה מקדים המין הקרוב בפסוק לארץ, דהיינו זית - תמר - ענב - תאנה - רימון. ובאין ברכותיהם שוות (כשהיו לפניו מין העץ ומין האדמה) חביב קודם אפילו נגד שבעת המינים (הכרעת המ"ב סי' ריא סק"ט). ויל"ע באחד שהיה לפניו תמר תפוח ובננה, ודרגת החביבות אצלו הוא א' תפוח ב' בננה ג' תמר. על מה יברך, אם יברך על התפוח שהוא חביב הרי בברכותיהם שוות אזלינן בתר מין שבעה וא"כ תמר קודם, ואם יברך על התמר הרי בשאין ברכותיהם שוות חביב קודם והבננה יותר חביבה מן התמר, ואם יברך על הבננה הרי התפוח יותר חביבה מן הבננה, ואם יברך על התפוח הרי בברכותיהם שוות מין שבעה קודם, וחזור חלילה.

ונראה שייברך על התמר, וכדחזינו כעין זה בזבחים דף צ' ע"ב, דאמרינן התם סדר עדיפות הקרבנות: א' קדשי קדשים קודם לקדשים קלים, ב' מיני זבח קודם לעוף שנמלקו, ג' חטאת קודמת לעולה אפילו חטאת העוף לעולת בהמה, וא"כ אם יבאו מעשר בהמה וחטאת העוף מעשר בהמה קודם אף שהוא קדשים קלים. חוקרת הגמ' אם יביאו חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר בהמה, אם יקדים חטאת העוף האיכא מעשר בהמה ואם יקדים מעשר בהמה האיכא עולת העוף וכו', ומסקנת הגמ' (וכ"פ הרמב"ם פ"ט מהלכות תמידית ומוספין ה"ח) דמעלת מעשר בהמה הוא מפני שהוא מין זבח ואותו מעלה נמצאת

בעולת בהמה ביותר שאת וא"כ מעשר בהמה מתבטל ונשאר רק חטאת העוף ועולת בהמה, ונמצא מקדים קודם חטאת העוף ואח"כ העולה ואח"כ המעשר, וא"כ ה"ה הכא כל מעלת הבננה משום החביבות וזה נמצא בתפוח ביתר שאר וא"כ הבננה מתבטל ונשאר תמר ותפוח ונמצא מברך על התמר ופוסט את התפוח ואח"כ מברך על הבננה.

ומרן הגר"א"ל שטיינמן שליט"א אמר, דיש לרחות הדמיון מסוגיא דזבחים להך דהכא, משום דהתם גבי קרבנות, כל הנידון הוא בדיני קדימה בסדר ההקדמה איזה קרבן להקריב תחילה, שהרי כולו קרבים לבסוף, והנידון הוא בסדר ההקדמה מי קודם למי, ובוה אמרינן התם בגמ' האי טעמא דמעלת מין זבח שיש למעשר בהמה יותר מחטאת העוף להקדימו לחטאת, בטלה מעלה זו במעלת מין זבח שיש גם לעולת בהמה ויתירה היא במעלתה שהיא ג"כ קדשי קדשים, והיא קודמת בדיני הקדימה, וכיון דחטאת העוף קודמת לעולת בהמה מגזה"כ, א"כ במעלת הקדימה היא הקודמת תחלה. משא"כ הכא בניד"ה, הנה הא דבברכותיהן שוות אזלינן בתר מעלת מין שבעה והוא קודם לחביב, ובאין ברכותיהן שוות אזלינן בתר מעלת חביב וליכא מעלת מין שבעה וחביב קודם, שני נידונים אחרים הם, דבאין ברכותיהן שוות הנידון הוא בדין קדימה, והוא ברכה לברך תחלה בפה"ע א"כ בפה"א, ובוה אזלינן בתר החביב ומברך עליו תחלה, ובברכותיהן שוות הנידון הוא על מה לברך, ואין הנידון בדיני קדימה איזה ברכה להקדים, שהרי מברך ברכה אחת על שתיהן, והנידון על איזה מהן לייחד הברכה, ובוה איכא למעלת מין שבעה שראוי לייחד עליו הברכה.

וא"כ יש לומר, דאף אי נימא דהמעלה שיש לבננה יותר מהתמר מפני שחביב הוא ממנו, בטלה מעלה זו בתפוח שחביב עליו טפי, והדר בטל התפוח בתמר שהוא מין שבעה, אפי"ה אפשר דהכא שפיר ימשך הגלגל, והבננה יחזור ויקודם לתמר, שהרי מה שהתפוח התבטלה לתמר זהו נידון אחר לגמרי, דהרי התפוח והתמר ברכותיהן שוות, והנידון ביניהם הוא לא לענין קדימה, אלא לענין על מה לברך ולייחד הברכה, ולענין זה קודם התמר שהוא מין שבעה לתפוח ועליו מברכים, אבל כשחוזרים ודנים לגבי הבננה והתמר שאין ברכותיהן שוות, שבהם הנידון הוא על ענין הקדימה, איזו ברכה לברך תחילה ואיזה ברכה לאחריה שהוא נידון אחר לגמרי, לענין זה לא הוכרע קודם לכן שהתמר קודם לו בברכה.

ואכתי יש לומר, דגם אחר התמר קיבל את מעלתו ביחס לתפוח שעליו ראוי לברך, לא נקבע בזה מעלה בתמר גם ביחס הנידון של אין ברכותיהן שוות שיש בינו לבננה, שזה נידון אחר איזו ברכה להקדים תחלה, ומה שהתבטלה מעלת הבננה בחביבות לגבי התפוח שחביב יותר, ונקבע שעל התפוח יש דין קדימה לברך עליו תחלה, זה לא מחייב שבשעה שהברכה חוזרת לתמר בנידון של ברכותיהן שוות, דמשום מין שבעה נקבע שעל התמר יברך ולא על התפוח, לא יתעורר שנית הנידון איזה ברכה יקדים תחילה, אם בפה"ע על התמר, או בפה"א על הבננה שחביב יותר מהתמר, וזה נידון אחר, ואין להכריע מסוגיא דזבחים לענין זה, דהתם בכל הג' קרבנות שלפניו זהו אותו נידון מה להקדים ומה לאחור, ולענין זה בטלה מעלת מעשר בהמה והגיע לבסוף לחטאת העוף ונקבע דין הקדימה לחטאת העוף תחלה וכו"ל.

ומרן הגר"י קניבסקי זצ"ל בעל 'הקהילות יעקב', לאחר שהתפלפל בזה, אמר דמסבירא נראה שצריך לברך בפה"ע על התמר תחילה. והטעם לזה, דהנה דין קדימה באין ברכותיהן שוות דחביב קודם, אינו דין באכילה אלא דין בברכה, שאפ"ל לברך כל השי"ת על החביב תחלה, והכא אם יברך בפה"ע הרי הברכה קאי גם על הפרי העץ החביב יותר מפה"א א"כ נמצא שבירך את ה' קודם על החביב יותר, אלא דכשאפשר עדיף גם שיאחד את ברכתו על החביב קודם, אבל תמר שא"א לייחד הברכה על החביב קודם שהרי יש עמו חטא משבעת המינים (וכל הקודם בפסוק קודם לברכה) שעליו צריך לייחד את הברכה, ע"כ יברך את עצם הברכה על החביב קודם דהיינו שייברך בפה"ע שברכה זו קאי גם על הפה"ע החביב יותר מהכל, ובוה הקדים לברך את השי"ת גם על החביב יותר, ונתקיים בזה ג"כ מעלת חביב, אלא דלגבי התייחדות הברכה והאכילה צריך לייחדו על התמר שהוא משבעת המינים, כיון שגלגל ברכת בפה"ע שברכותיהן שוות הוא קודם, אבל מ"מ עיקר הברכה צריכה להיות בפה"ע הגם שייאכל את הכתוב קודם בפרשה כי בזה שמברך בפה"ע מקדים למעשה לברך על החביב יותר מהכל הגם שלא יאכלנו ראשון.

ומרן הקה"י הוסיף לדון דאפשר שענין חביב הוא רק אם גם יאכלנו קודם דאז התייחדות הברכה היה ע"ה, אבל מסבירא אמר שגורא לו יותר שאם למעשה בברכתו בריך את ה' על החביב יותר הרי זה קודם אע"פ שלא אכלו ראשון, עכ"ל. (וראה גליון שלמים מציון פר' פנחס תשע"ו)

ישיבת קהילות יעקב (חזון יחזקאל)

הישיבה הוקמה ע"י הגאון ר' חיים קלופט שליט"א בשנת תשנ"ד במושב חזון יחזקאל, ובמשך השנים עברה הישיבה למודיעין עילית. בשנת תשס"ד לכבוד כינוס עשור לישיבה שלח מרן ראש הישיבה שליט"א מכתב ברכה.

שיחת רבנו בישיבה

בי"ג חשון תשס"ו הגיע לישיבה לחזון יחזקאל ונסר בה שיחה: בספר מעדני שמואל מרבי שמואל טרוביץ צ"ל [הפטרט בראשית] מביא ששמע משני עדי ראה שהחפץ חיים היה בסוף ימיו לביקור בלודז' והיתה שם ישיבה קטנה בשם "תורת חסד" שהזמינו אותו לבוא לדבר בפניהם דברי חיזוק.

ואמר להם החפץ חיים דבר חידוש גדול מאד, שמן השמים יורדת סיעתא דשמיא לדור כולו וכותבים כמה תורה יהיה, זאת אומרת כמה אנשים יזכו לתורה, וממילא אם יש הרבה אנשים שרוצים ומתאמצים לזכות כל אחד מקבל קצת, אבל אם יש רק קצת שראויים לקבל מקבל כל אחד הרבה.

וזה חידוש גדול כי בגשמיות אפשר להבין שיש חלוקה, אבל ברוחניות שיהיה כזה דבר שזוכים לקבל לפי כמות מסוימת זה חידוש [ולא ידוע מה המקור לזה], אבל ככה אומר החפץ חיים.

וממילא טען החפץ חיים כי בדורות הקודמים שהיה צריך לחלק לכל אחד, והיה הרבה לומדי תורה, היה כל אחד מקבל רק קצת, אבל היום שלדאבוננו לא כולם לומדים תורה, רק מעט אנשים, יוצא שהקצת לומדי תורה יזכו את הכל, וכל אחד יכול לזכות הרבה מאד, ואפשר בזמנינו לזכות יותר מאשר בדורות הקודמים.

ואמנם זה חידוש אבל במציאות רואים קצת ככה, היום בחור שלומד בהתמדה אפילו לא כ"כ גדולה. וכמו שכתוב בהקדמה לספר אולם המשפט מרבי זונדל איישישוקר שאמר פעם לרב מפוניבז' [בצעירותו], כי להיות תלמיד חכם לא צריך להיות מתמיד, רק מספיק אם לומדים ארבע עשרה שעות ביממה! אפשר כבר להיות תלמיד חכם... ובימיהם ארבע עשרה שעות היה נחשב לקצת, והיום הלואי שתיים עשרה שעות... אבל לפי החשבון של החפץ חיים אם לומדים שתיים עשרה שעות ביום כבר נהיים תלמיד חכם, בגלל שיש כזה שפע גדול. ובדורות הקודמים אחד שהיה לומד שתיים עשרה שעות זה כלום אבל היום אפשר לגדול גם בלימוד כזה.

וא"כ בדור שלנו למרות שב"ה בארץ ישראל יש קצת תורה, אבל ביחס לכל העולם זה מעט מאד, יש מדינות שאין בהם כלום תורה, ממש כלום! אומרים שיש בעולם בערך חמש עשרה מליון יהודים, וכמה יש יהודים שומרי תורה ומצות, וכמה מהם לומדי תורה, הרי זה ממש כלום שבכלום. והרי הקב"ה שופך שפע כפי חמש עשרה מליון יהודים, וחמש עשרה מליון לא לומדים לדאבוננו, ונשאר רק הישיבות, ממילא יכולים לזכות להיות תלמיד חכם אפילו בעשר שעות...

ובמציאות רואים ככה, היום בחור שלומד בישיבה, אפילו שהוא לא כ"כ עילוי, יכול לומר סברות עמוקות מאד, ומכוין לדברי הרשב"א ולדברי רבי עקיבא איגר, אפילו שהם סברות עמוקות מאד!

בחור צעיר כמה הוא למד, רק נכנס לישיבה גדולה למד שנה ואפילו פחות, הוא כבר אומר סברות כאלה כמו רבי עקיבא איגר. ולכוין לדברי רעק"א זה לא פשוט, בשנים הקודמות מי שהיה יכול לכוין לדברי רעק"א היה צריך להיות גדול מאד, רעק"א! והיום בחור צעיר שלומד קצת כבר מכוין לדברי רעק"א, למה? לפי החפץ חיים זה מובן, היות ששולחים שפע של תורה, ואין הרבה לומדים, ממילא גם בחור צעיר מקבל חלק גדול ויכול לומר סברות עמוקות.

עכ"פ אנחנו צריכים להתחזק, אמנם מצד אחד הדור שלנו מאד ירוך, מאד ירוך! אבל מצד שני יש אפשרות לזכות, ואם יושבים ולומדים יכולים לכוין לסברות כאלה של רעק"א.

והנה חז"ל אומרים עד שלא שקעה במשנה בסוף סוטה משמת רבינו הקדוש הבא אחריו, ובכל זאת כתוב במשנה בסוף סוטה משמת רבינו הקדוש בטלה ענוה, א"י עד שלא שקעה זרחה? משמע כי אמנם זרחה אבל זה לא בדיוק כמו קודם. משה רבינו הלך ובא יהושע, אבל יהושע כבר לא היה כמו משה רבינו, ואפילו שעד שלא שקעה זרחה, אבל זה לא... ואף שבדאי יהושע היה אדם גדול מאד, אבל לא כמו משה רבינו, וככה כל הדורות מתקטנים.

ממילא הדור שלנו מאד מאד ירוך, אבל בכל זאת אעפ"כ הקב"ה ברוב חסדו נתן לנו את הישיבות, ויש עכשיו ב"ה אברכים, אומרים שקרוב לארבעים אלף אברכים יושבים ולומדים. והרבה מחברים ספרים,

כמעט יום יום עושים ספרים, אברכים ראשי ישיבות מגידי שיעור כולם כותבים חידושי תורה, וזה גאנץ גוטע תורה [דברי תורה די טובים] ולפעמים מכוונים גם לסברא של רעק"א.

זאת אומרת שיש אפשרות לזכות, רק תמסרו ללימוד התורה, להקב"ה, עם רצון להיות תלמיד חכם. ובי"ה כל אחד שבא לישיבה כוננו לטובה, ואף אחד לא בא סתם לשבת בלי ללמוד, כל אחד רוצה ללמוד. ויש אפשרות לזכות להרבה תורה. אשריכם שאתם נמצאים בישיבה, וכל אחד ואחד מכם אם יתמסר לתורה, ללמוד אפילו לא ארבע עשרה שעות רק שתיים עשרה שעות, יכול לזכות להיות תלמיד חכם, והלואי שילמד כל אחד שתיים עשרה שעות, ויזכה להיות תלמיד חכם.

הקב"ה יעזור באמת שכל אלה שנמצאים כאן יזכו לצמוח לגדולי תורה להיות תלמידי חכמים ויראי שמים, הקב"ה יעזור לכולכם.

ישיבת 'קול תורה'

אחת הישיבות הוותיקות באר"ק היא ישיבת 'קול תורה'. הוקמה בקיץ תרצ"ט על ידי הגאון רבי יחיאל מיכל שלזינגר צ"ל, כשהוא מצרף אליו את הגאון רבי ברוך קונשט צ"ל.

בחודש אדר תש"ט עם פטירתו של ראש הישיבה ומיסדה הגרי"מ שלזינגר צ"ל, מונה לעמוד בראשות הישיבה עמוד ההוראה מרן רבנו הגר"ש אויערבאך צ"ל, שכיהן בראשה פאר כמעט קרוב ליוכל שנים עד פטירתו בחודש אדר תשנ"ה ואף בצוואתו כתב שיכתבו על מצבתו "העמיד תלמידים רבים בישיבת קול תורה". כיום עומד בראשות הישיבה הגאון רבי משה יהודה שלזינגר שליט"א. בשנה האחרונה מונה בנו הג"ר שלמה שליט"א, לשמש לצידו בראשות הישיבה.

ביקורי רבינו בישיבה

הישיבה זכתה לביקורו של רבינו שליט"א מספר פעמים. בכינוס זיכרון למלאת יובל לסילוקו של ראש הישיבה הגרי"מ צ"ל, בטי' אדר תשנ"ט. במשאו במעמד הרחיב רבינו אודות יסודות הישיבה המיוסדות על שקידת התורה, והרחיב בחומר עוון ביטול תורה, ועל החובה להחזיר את ידיעת האמונה להכרה.

בטי"ז סיון תשס"ג כשנחנך האגף החדש של הישיבה כיבד רבינו שליט"א את המעמד בהשתתפותו, במעמד אמר רבינו בתוך הדברים: "שמחה גדולה יש בכל מקום שמתוסף לתורה או שיכול להועיל בשביל תורה, והקב"ה באמת יעזור שהשמחה תמשיך, זאת אומרת שהתוצאות יהיו שיתרבה על ידי זה תורה. ואע"פ שזה לא בנית ישיבה חדשה, בכל זאת כל מה שיש אפשרות להוסיף שיוכלו על ידי זה ללמוד, זה ענין של שמחה גדולה". בהמשך אמר: "כפי ששמענו יש כאן שני דברים, א' חנוכת הבית, וכן יש הרבה בוגרים, מה שבמשך השנים שהישיבה קיימת, כבר יותר מששים שנה, בוודאי יצאו ממנה הרבה מאד, וכולם קבלו תועלת גדולה מהישיבה, ובוודאי יש מאד לשמוח גם על זה".

בהמשך הרחיב בעניינה של הכרת הטוב של הבוגרים כלפי הישיבה: "אנחנו רואים שאנשים שלמדו לפני כ"כ הרבה שנים אם הם באים כאן ורוצים להיות בקשר, צריך להרגיש שיהי' הכרת הטוב למקום שבו צמחו, שבו גדלו, שבו השיגו, שבו בוודאי כל אחד מאלה שהיו כאן השיגו תועלת, ובודאי במשך הזמן עלו, והכרת הטוב הזה צריך להיות לימוד להמשיך בזה, ובמה שילכו עם הכרת הטוב בודאי יהי' לתועלת בכל העניינים, ועיי"ז גם הלאה ימשיכו לצמוח ולעלות בתורה ביראת שמים ובמדות טובות. והקב"ה באמת יעזור שכל אלה ישימו אל לבם את כל אלו הדברים, וימשיכו להיות בקשר עם המקום תורה, עם המקום שגדלו, ויהיו עיי"ז לתועלת להם ולכל הדורות הבאים אחריהם".

בי"ט אלול תשס"ז הגיע רבינו שליט"א להיכל הישיבה למסור שיחה מוסרית לקראת ראש השנה במעמד אלפים.

לאחריה עלה רבינו שליט"א לביקור בביתו של המשגיח הגאון הצדיק רבי גדליה אייזמן צ"ל, וזאת משום שכאשר הגיע רבינו בפעם הקודמת לישיבה דבר השמועה על בואו הגיע לאוזני המשגיח רבי גדליה גילה את רצונו לראותו ולהיפגש עמו, והמתין זמן ממושך לבואו, אך עקב חולשתו הגדולה נאלץ לשוב לביתו.

וכשמע על כך רבינו שליט"א אמר שיבוא הוא בעצמו בלי"ג בפעם הבאה לביקורו, ואכן כשהזדמן לישיבה עלה לביקר בביתו. רבי גדליה אמר לרבינו בקול נרגש: "אתם שכל משא הדור נשען עליהם לא הייתם צריכים לטרוח ולבוא עד אליי... בסיום הביקור הם בירכו זה את זה בברכת השנים באהבה והערכה גדולה.

לאחר מכן עלה רבינו שליט"א גם לביקור חולים בביתו של הגאון רבי יעקב רבינוביץ-תאומים שליט"א, מראשי ישיבת 'קול תורה' לצעירים,

עולם הישיבות

שרבינו מעריץ במיוחד את מסירות נפשו לשקידת התורה מתוך ייסורי גוף ונפש.

מכוון דרכה של הישיבה

שח לנו מקורבו של רבנו, הג"ר אפרים שטראוס שליט"א, מרבני הישיבה: ראש הישיבה הגרמ"י שליט"א היה שולח אותי להזכירו לטובה ברכה והצלחה בעת נסיעתו לחו"ל לטובת הישיבה. כמו כן הייתי שלוחו כמה וכמה פעמים לשמוע את חוות דעתו של רבינו בהנהגת הישיבה בכלל ובפרט.

בחורף תשע"ז - עת העתירו כל עולם התורה בל אתר ואתר לפואתו השלימה של מרן רבינו שליט"א, נשא דברים רה"י הגרמ"י שליט"א, במעמד גדול בהשתתפות מרן הגרמ"ה הירש שליט"א, ואמר בתוך הדברים: "אנחנו מתפללים שהקב"ה יקיים איתנו את רבינו הגדול עיני העדה, הציבור זקוק לעיניים שיכוון את דרכו. הגמרא אומרת... שציבור שאין לו את העיניים הנכונות אין לו את הכיוון הנכון, לכן אנו מתפללים ומתחזקים שהקב"ה יאריך ימיו של רבינו מרן ראש הישיבה, שגדולי הדור הקודם סמכו עליו, ועל דעתו שניתנה לו ע"י עמל התורה ובמסירות התורה בכל התנאים שהוא עבר בחיים, וכל ההנהגה שלו והקניין שלו בהנהגת הציבור, והציבור צריך לו".

סיפר אחד מרבני הישיבה: לפני שנים התייעצנו עם רבינו שליט"א אודות אחד הבחורים שנהג בקלות ראש והתנהגותו השפיעה על אחרים. הורה לנו רבינו שליט"א שלא להרחיקו מהישיבה אלא לגרום לכך שהחברים ידעו שהתנהגותו לא נאותה. וכמדומני הוסיף תראו שהוא יעזוב אתכם ואכן לאחר זמן קצר הרגיש הבחור שאינו מתאים לישיבה ועזב למקום אחר.

ריבוי זכויות על ידי מה

בשנת תשנ"ט עת חלה הגרש"מ דיסקין זצ"ל, מראשי הישיבה, שלח לשאול את רבינו שליט"א האם בשביל ריבוי זכויות עדיף לו להוסיף בהרבצת תורה בישיבה ולבוא לישיבה גם בסדר ג', או עדיף להקדיש את הזמן לעריכת חיבור נוסף מסדרת ספרי 'משאת המלך'.

הגרש"מ זצ"ל הטעים מדוע הוא שולח דוקא אל רבינו כי הוא היחיד שמכיר ויודע גם את מעלת הרבצת תורה בישיבה וגם זיכוי הרבים בחיבור חיבורים. רבינו חכך בדבר זמן מה ולבסוף הכריע שמעלת הרבצת תורה עדיף על חיבור ספרים. הגרש"מ סבר וקיבל והגיע גם בסדר שלישי כהוראת רבינו עד ימיו האחרונים לישיבה.

יעצנו רע

לאחד מבני הישיבה הוצע הצעת שידוך עם בעיה קטנה מסויימת. הבחור הגיש את ספיקותיו לפני רבינו שליט"א, רבינו בירר אם לבחור קיימת בעיה כל שהיא, ומשנענה בשלילה הורה שלא יגש לשידוך. לאחר כמה ימים פנה פלוני שהיה לו יד בשידוך הזה וביקש להיכנס לרבינו ולהשמיע את דעתו מדוע כן יש לגשת לשידוך. כשהשמיע את טענותיו שאלו רבינו: "לבן שלך גם היית ניגש לשידוך כזה?" משהשיב הלה בחיוב, אמר לו רבינו: "איני יכול ליעץ לבחור לגשת לשידוך כזה, הרי ביום כיפור מכים על חטא יעצנו רע' ואיני יודע האם לא אצטרך להכות על חטא יעצנו רע על שנתתי עצה שאינה הוגנת..."

מצד יראת שמים יש להם לענות

שני בחורים מהישיבה היו רגילים להשכים קום ללמוד לפני תפילת שחרית בישיבה, ונסתפקו האם באמצע הלימוד הם צריכים להפסיק כדי לענות אמן לאחר ברכות השחר שהש"ץ היה מברך. הם שלחו את השאלה לרבינו שליט"א והשיב: "מעיקר הדין אין הם צריכים להפסיק באמצע הלימוד כדי לענות אמן אחר ברכות הש"ץ אבל מצד יראת שמים יפסיקו כדי לענות אמן".

ישיבת קול יהודה

ישיבת קול יהודה הוקמה בשנת תשמ"ט ע"י הגאון ר' עובדיה פטל שליט"א בט"ו אלול תשס"ח הגיע למסור שיחה בישיבה דברי חיזוק לקראת ימים הנוראים.

חיזוק לישיבה

ובאחד השנים היה איזה קושי בישיבה, ובאו בני הישיבה לשמוע דברי

חיזוק מרבנו וזה מה שמסר להם: צריך לנצל את המצב להתחזקות ביראת שמים והתמדה בתורה. לטעת בלב התלמידים חשק להצטיין, שכל מי שיפגוש אותם יראה שישיבה השתנתה לטובה ומי שלומד שם יכול להשאיר בה, ויעשה חשק לבחורים טובים לבוא לישיבה הקדושה. והביא דברי השערי תשובה (ש"ב או י') 'כי יהיה החושך סבת האורה, כמו שכתוב (מיכה ז, ח): "אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי", ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש תהלים מזמור כב): אלמלא נפלתי לא קמתי, אלמלא ישבתי בחושך לא היה אור לי! וכל איש ואיש ביום צר לו יתן לבו להבין ולהתענות עם התשובה והתפלה, כמו שהצבור חייבים לצום ולהתענות בעת צרתם, כאשר תקנו חכמינו זכרונם לברכה - (תענית י, א, י"ב ב א) וזה צום נבחר ויום רצון. וכאשר יבא מוסר השם יתברך על האיש אשר הוא זך וישר יהיה לנסיון ולהגדיל שכרו לעולם הבא כמו שנאמר (דברים ח, טז): "למען ענותך ולמען נסותך להיטיבך באחריתך", ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ה, א): פשפש במעשיו בעת צרתו וחפש וחקר ולא מצא חטא בידו הם הם יסורים של אהבה'. (מפי המשגיח בישיבה ר' זאב ארי' שטיגליץ)

ישיבת קמוניץ

הישיבה הוקמה בארץ ישראל ע"י הגאון רבי משה ברנשטיין זצ"ל חתן מרן הגר"ב ליבוביץ זצוק"ל. ולאחרי פטירתו כיהנו בישיבה חתניו הגאון הגדול ר' אשר ליכנשטיין זצ"ל וידבלח"ט הגר"י שיינר שליט"א. ונכדו הגר"ב ליכנשטיין שליט"א.

מכתב למען הישיבה

בס"ד. הנה ישיבת "כנסת בית יצחק" קמוניץ בירושלים בראשות הגאון ר' יצחק שיינר שליט"א, המכילה חדר וישיבה קטנה וישיבה גדולה וגם כולל, ורבנים ת"ח ידועים בעיר הקודש, בסך הכל קרוב לאלף תלמידים. וזה מקום ידוע לשבח בכל הבחינות הן ביראת שמים הן בתורה, אבל המצב הכלכלי מאד גרוע, וזקוקים מאד לעזרת הציבור.

ונא לעזור ולתמוך במקום תורה חשוב, וכל המסייעים ותומכים מקיימים ברוך אשר יקים את דברי תורה.

ל"ג בעומר תשס"ג לפ"ק. בני ברק יצ"ו

מכתב ברכה במלאות מאה ועשרים שנה

לכבוד קהל תלמידי ובוגרי הישיבה הק' 'כנסת בית יצחק' בעיה"ק ירושלים. הנאספים בראשות ידידי ראש הישיבה הגאון הגדול ר' יצחק שיינר שליט"א.

הנה כינוס לצדיקים הנאה להם והנאה לעולם, כשמתכנסים בוגרי הישיבה ותלמידיה במלאות מאה ועשרים שנה ליסוד הישיבה הק' ע"י מרן הגה"צ ר' ברוך בער זצ"ל ביום היא"צ שלו.

חזרנוני כד הוינא טליא בהיותי בתוה"מ פסח תרפ"ו אצל דודי הרב אשר חיים ז"ל בעיר קמוניץ והי' שם שמחה גדולה על שהגה"צ רבי ברוך בער זצ"ל העביר לבקשת אנשי קמוניץ את הישיבה מוילנא לעירם, וקהל בני העיר יצאו לקבל פניהם עם לפידים.

ויהא רעוא שאותה הרוח טהרה שהניח הגה"צ ברוך בער זצ"ל ביסוד הישיבה, תמשיך הלאה כדי להעמיד ת"ח צדיקים ויר"ש.

הכו"ח לכי התורה ולומדיה ד' כסלו תשע"ז

לא להעניש בחזקה

היה פעם הצעה בישיבה שבחור שמתחיל לעשן בישיבה שיורקו אותו מיד מהישיבה, ובאו לשאול את רבנו על כך, וענה שלא יעשו דבר כזה, דאף דאין ראוי כלל שיעשנו, אבל מ"מ לא כדאי ללכת בכזה תקיפות.

לא יפסידו

היה פעם חתונת נדיב א' בחו"ל בחודש אלול ונסע רה"י הגר"י שליט"א ורצו שישע עמו עוד א' מהרמ"ם כדי שעיי"ז יהיה ריוח לישיבה מהנדיב, שהלה ידרוש וידבר ויהיה תועלת.

ואמר רבנו שבחודש אלול עדיף שאותו ר"מ לא יסע ולא יפסיד את השיעורים והישיבה לא תנזק מכך, ואכן היה הצלחה גדולה לישיבה גם בלי נסיעת אותו הר"מ.

בשבועות הקרובים נכתוב אי"ה אודות ישיבות: קרית מלאכי, קרית מלך, עפולה, קרית משה, ראשון לציון, רינה של תורה. רוזין, רש"י, שערי יושר, שערי שמועות, שערי חיים (מושב אחיעזר, שארית יוסף, תורה בתפארתה, תורת דוד, תורת זאב, תושיה (תפרח) תפארת חיים (ת"א), אור שמת. ג"ב. ישנם עוד הרבה ישיבות שרבנו הגיע לשם לפני שנים. ועדיין לא הצלחנו להשיג את הדברים שנאמרו שם, וע"כ לע"ע אנו כותבים על ישיבות שהגיעו לידנו ועוד חזון למועד.